

## **LIIKLUSKINDLUSTUSE MUUDATUSED 2024. AASTAL**

12. juunil 2024 võttis Riigikogu vastu liikluskindlustuse seaduse muudatused. Need jõustuvad kahes etapis – osa 15. juulil ja teine osa 1. detsembril 2024.

Muudatuste ajendiks oli Euroopa liikluskindlustuse reeglite ühtlustamine. Muudatuste eesmärk on liiklusõnnetuses kannatanute ja õnnetuse põhjustajate tõhusam kaitse.

Liikluskindlustuse olemus ei muutu – liikluskindlustus on vastutuskindlustus, kindlustatud on sõiduki valdaja, sh juhi vastutus sõidukiga teisele kahju tekitamise eest. Kahju põhjustaja liikluskindlustus maksab teistele tekitatud kahju selle põhjustaja eest. Teisisõnu, õnnetuse põhjustaja ei pea enda tekitatud kahju ise kinni maksma, sest liikluskindlustus hüvitab kahju tema eest.

Järgnevalt toome välja kliendi vaatest olulisemad muudatused nende jõustumise aja järgi.

### **15. juulist 2024 jõustunud muudatused**

#### **Maksimaalne liikluskindlustuse hüvitis suurenes 6,45 miljoni euroni**

Kindlustussumma on kindlustusandjapoolne maksimaalne väljamaksusumma. Kindlustussumma suureneb.

Isikukahju kindlustussumma suureneb 6,45 miljoni euroni kindlustusjuhtumi kohta, varem oli see 5,6 miljonit eurot. Asjakahju kindlustussumma suureneb 1,3 miljoni euroni kindlustusjuhtumi kohta, varem oli see 1,2 miljonit eurot.

Edaspidi suurendatakse kindlustussummasid iga viie aasta tagant vastavalt tarbijahinnaindeksi muutusele.

Kindlustusandja hüvitab tekkinud kahju kuni kindlustussummani. Kui õnnetuse läbi tekkinud kahju on näiteks 20 000 eurot, siis kindlustusandja maksabki 20 000 eurot. Kui aga kahju on näiteks 8 miljonit eurot, mis sisaldab näiteks saamata jäävat tulu kannatanu elu lõpuni ning kallist hooldus- ja taastusravi, siis kindlustusandja maksab 6,45 miljonit eurot.

Rakendatakse seda kindlustussummat, mis kehtis õnnetuse ajal. Näiteks kui õnnetus juhtus 1. juunil 2024, siis on maksimaalne hüvitis isikukahju eest 5,6 miljonit eurot ka siis, kui hüvitis makstakse välja peale 15. juulit. Kindlustussumma suurus ei sõltu lepingu sõlmimise ajast.

#### **Liikluskindlustuse võrdluskalkulaator**

Selleks et klient saaks lepingut sõlmides, sh lepingut uuendades teha teadlikku valikut, pakub Eesti Liikluskindlustuse Fond oma kodulehel võimalust võrrelda erinevate liikluskindlustusfirmade pakutavaid hindu, vt <https://www.lkf.ee/et/kalkulaator>.

Alates seaduse muudatuse jõustumisest on liikluskindlustuse hindade võrdluskalkulaatori pidamine liikluskindlustuse fondi jaoks kohustuslik.

#### **Kannatanu saab hüvitise ka kindlustusandja maksejõuetuse korral**

Liikluskindlustuse seadusega täpsustatakse, milline asutus maksab kannatanule hüvitise siis, kui kindlustusandja on maksejõuetu. Varem oli see Euroopa riikides erinev ning võis tekkida olukord, kus kannatanu jääb kaitseta.

Eesti Liikluskindlustuse Fond garanteerib liikluskindlustuse hüvitise kannatanutele juhul, kui maksejõuetuks muutub Eestis registreeritud kindlustusandja. Eesti kannatanu on kaitstud ka siis, kui maksejõuetuks muutub mõnes välisriigis registreeritud selts, kellelt Eesti kannatanu nõuab hüvitist. Sel juhul saab kannatanu hüvitise Eesti Liikluskindlustuse Fondilt ja viimane saab raha tagasi maksejõuetu seltsi riigi garantiifondilt.

## **1. detsembrist 2024 jõustunud muudatused**

### **Liikluskindlustus laienes ka registreerimata sõidukitele**

Liikluskindlustus laieneb kõikidele üksnes mootori jõul liikuvatele maismaasõidukitele, mille valmistajakiirus ületab 25 km/h või mille valmistajakiirus ületab 14 km/h ning mille mass on suurem kui 25 kg. Seni hõlmas liikluskindlustus vaid liiklusregistris registreerimisele kuuluvaid mootorsõidukeid.

Näiteks laieneb liikluskindlustus

- maastikusõidukitele, st näiteks lumesaanidele ja ATV-dele
- elektritõukeratastele, mis vastavad eelmärgitud kiiruse ja massi reeglitele

Kindlustust ei pea olema näiteks liiklusregistrist ajutiselt kustutatud sõidukil, puudega inimese ratastoolsõidukil, liiklusregistris registreerimata sõidukil, mida kasutatakse väljaspool teeliiklust üksnes avalikuks liikluseks suletud kinnistu territooriumil.

Oluline on tähele panna, et kui elektritõukeratta valmistajakiirus ületab 25 km/h ja mootori suurim võimsus ületab 1 kW, siis ei ole enam tegu kergliikuriga. Sellise elektritõukerattaga tohib liikluses osaleda vaid siis, kui see on liiklusregistris registreeritud. Kui see ei ole registreeritud, siis ei saa sellele ka liikluskindlustuse lepingut sõlmida.

### **Kindlustusandjad ja liikluskindlustuse fond saadavad teavitused kindlustuse unustamise vältimiseks**

Üldreegel on sama, mis ka enne muudatusi – kui sõiduk on liiklusregistris arvel, siis peab sellel olema liikluskindlustuse leping. Üksnes juhul, kui sõidukit ei kasutata ja seda hoitakse nii, et sellega ei saa kahju põhjustada, võib sõiduk olla lepinguta 12 kuud peale lepingu lõppemist.

Muudatus seisneb aga selles, et liikluskindlustuse fond saadab enne lepingu lõppemist meeldetuletuse lepingu sõlmimiseks. Teave saadetakse elektrooniliselt mõni päev enne lepingu lõppemist ning üksnes siis, kui lepingut ei ole juba uuendatud. Teistkordse teavituse saadab liikluskindlustuse fond peale eelnimetatud 12-kuise kindlustuskohustuse erandi rakendumist.

Kindlustusandja ja kindlustusmaakler lisavad lepingu uuendamisel tehtavale kindlustuspakkumisele teabe kindlustuskohustuse ja selle täitmata jätmise tagajärgede kohta. Kui klient ei ole lepingut mõistliku aja jooksul enne lepingu lõppu uuendanud, siis saadab kindlustusandja või maakler eraldi meeldetuletuse, kus samuti selgitatakse lepingu uuendamata jätmise tagajärgi.

Automaatselt uueneva kindlustuslepingu järgmise perioodi pakkumises peab kindlustusandja välja tooma eelmise kindlustusperioodi kindlustusmakse. Nii on kliendil mugavam uut pakkumist eelmisega võrrelda.

Kehtima jääb reegel – kui kindlustuslepingu sõlmimise kohustus on täitmata, siis tekib liikluskindlustus automaatselt sundkindlustusena. Muudatuse kohaselt saadab liikluskindlustuse fond meeldetuletuse, et klient ei unustaks lepingut sõlmida.

### **Kindlustusjuhtumi sõnastus muutus lihtsamaks**

Kindlustusjuhtum on sündmus, mille toimumisel peab kindlustusandja hüvitama kahju. Liikluskindlustuse kindlustusjuhtum on kolmandale isikule kindlustuskohustusega hõlmatud sõidukiga kahju tekitamine sõiduki transpordivahendina kasutamise käigus. Varasem sõnastus oli palju keerulisem.

Lisaks rõhutatakse kindlustusandja kohustust kannatanu nõudmisel selgitada kahju hüvitamise põhimõtteid ja kindlustusandja kasutatavat kahjuhüvitise arvutamise metoodikat. Selle kohustuse täitmise lihtsustamiseks avaldab liikluskindlustuse fond kahju hüvitamise metoodikad oma veebis.

### **Kindlustusandja vastutuse ulatus võrdsustus kahju tekitaja vastutusega**

Üldpõhimõttena kehtis ka varem reegel, et kindlustusandja hüvitab kahju selle tekitaja eest. Siiski olid liikluskindlustuse seaduses mõned erandid.

Näiteks hüvitab kindlustusandja kahju, mis tekib sellest, et kahjustunud asja ei saa selle parandamise ajal kasutada. Juhul kui auto oli kannatanule vajalik või kasulik tööks või sellega võrreldaval põhjusel, siis võib kannatanu nõuda kahju tekitajalt asendusauto kulu hüvitamist. Alates muudatuse jõustumist hüvitab selle kahju kindlustusandja kahju põhjustaja asemel.

Liikluskindlustuse seaduses on suurendatud mittevaralise kahju hüvitise alammäärasid. Need kasvavad igal aastal vastavalt tarbijahinna indeksi suurenemisele. Samuti on täpsustatud kindlustusandja kohustust selgitada välja mittevaralise kahju suurus.

### **Oma kindlustusandjalt kahju hüvitise saamise võimalused suurenesid**

Liikluskindlustuse üldreegel on, et kahju hüvitab põhjustaja kindlustusandja. Siiski on juba 2015. aastast kannatanul õigus nõuda kahju hüvitamist oma kindlustusandjalt, kes saab makstud hüvitise põhjustaja kindlustusandjalt tagasi.

Muudatuse kohaselt saab edaspidi sõidukikahju hüvitist nõuda oma kindlustusandjalt ka siis, kui selles juhtumis sai keegi vigi. Samuti siis, kui eeldatav kahjusumma on üle 10 000 euro.